

BEDOUD GEBIED SCHAIJK

IN EIGEN ACHTERTUIN

Als je aan natuur denkt, denk je aan uitgestrekte bossen en grote natuurgebieden. De kleine achtertuin wordt meestal niet snel genoemd. Toch schuilen er veel verschillende beestjes in de tuinen van Schaijk. Naast de kwetterende vogels die op de pinda's en de vetbollen afkomen, zoemen insecten rond en kunnen zelfs egels worden aangetroffen. Al deze dieren komen af op het groen dat in de tuinen van Schaijk is aangeplant. De tuinen van Schaijk staan vol met de meest prachtig gekleurde tuinplanten.

Deze aangeplante tuinplanten brengen naast alle Nederlandse dieren ook soms minder leuke soorten mee. Zo kan de Japanse azaleaplant (een hele mooie kleurige tuinplant) de azaleabladgast met zich meenemen. Dit is een schimmel die verschillende tuinplanten kan aantasten. Als je goed nadenkt over welke planten je in de tuin aanplant dan kun je heel veel verschillende soorten aantrekken. Een goed overwogen keuze in (bijvoorbeeld inheemse) tuinplanten kan een tuin omvormen van stenen woestijn naar groen paradijs.

WIE ZOEMT DAAR?

Eén van de insecten die we graag in de tuin zien is de bij. Wat veel mensen weten is dat er verschillende soorten bijen zijn. De meest bekende bij is de honingbij, met deze soort gaat het ook goed. Steeds meer mensen zijn namelijk actief als imker. Met de wilde bijen (vaak solitaire bijen genoemd) gaat het een stuk minder goed. Er lijken steeds meer bijen te verdwijnen uit ons land.

Het bouwen van insectenhoeels en het aanplanten van bloeiende planten kan deze bijen helpen. Wanneer je een insectenhoeel in de tuin hebt zul je al snel veel solitaire bijen tegenkomen zoals de rosse metselbij. Als je de solitaire bijen gaat zoeken moet je wel goed opletten, er zijn veel verschillende insecten die bijen en wespen nadoen om er gevaarlijker uit te zien. Zo vliegen er in Schaijk insecten rond als de blinde bij die lijken op onze stekende vrienden maar eigenlijk ongevaarlijke zweefvliegen zijn.

Het aantrekken van insecten zoals bijen en zweefvliegen zorgt voor een boost aan leven in de tuin, ze bestuiven de planten in de tuin. Insecten in de tuin trekken ook insectenetters als vleermuizen en vogels aan. Zo heb je de gewone dwergvleermuis en vogels als de zwartkop die deze insecten graag eten.

Smidse (Google Maps)

Akkerwinde
(Google Maps)

Schutsboomstraat
(Google Maps)

GEBIEDSKENMERKEN

Oppervlakte 171 ha

Functie Bebouwd gebied

Bodem -

Overig

KARAKTERISTIEK

Schaijk is van oorsprong een agrarisch gebied en wordt in sommige aspecten nog gekenmerkt door het agrarische karakter. In de jaren '70 is begonnen met het veelvuldig bouwen van woonhuizen. De Sint Antonius Abtkerk wijst het midden van het centrum. Rondom deze kerk zijn verscheidene vleermuizen waargenomen welke de bomenlanen van Schaijk gebruiken om langs te vliegen en om eten te vangen.

Veel van de tuinen zijn mooi verzorgd waardoor er veel gekleurde planten in de wijk zijn te zien. Het verzorgen van de gazons zorgt daarentegen voor weinig diversiteit en laag gras. Rondom Schaijk zijn verscheidene kleine vijvers en sloten te vinden die de omliggende wijken een groen beeld geven. Het groenste gedeelte van Schaijk is te vinden in het zuidelijke deel, bij het Moesbos. Schaijk kan beschouwd worden als een rustig relatief groen dorp in gemeente Maashorst.

Steenmarter (iStock)

WATER IN HET DORP

Naast de tuinplanten is er nog iets dat Schaijk maakt tot een geschikte plek voor veel dieren. Door Schaijk heen lopen diverse sloten en zijn enkele kleine vijvers te vinden. Hoewel het er niet heel veel zijn zorgen ze wel voor een drinkplaats voor veel soorten en een leefgebied voor veel verschillende watersoorten. Doordat de oevers schuin aflopen kunnen amfibieën zoals de bruine kikker en de gewone pad makkelijk in en uit het water komen.

Om het voor soorten interessant te maken is het belangrijk om genoeg geschikte waterplanten in het water te hebben. Een goed voorbeeld is de waterweegbree welke in Schaijk groeit langs het water rond de Akkerwinde (straat). Deze waterweegbree kan dienen als schuilplaats voor amfibieën maar trekt ook insecten aan en kan zelfs als voedsel dienen voor watervogels zoals de schattige meerkoeten welke in Schaijk soms te zien zijn. Kleine vijvertjes en sloten met natuurvriendelijke oevers kunnen ervoor zorgen dat er veel verschillende dieren en planten in de wijk komen wonen.

DE SCHAIJKSE BOSJES

Een andere uitnodigende factor voor de dieren in Schaijk zijn de bomen. Hoewel je ze misschien soms over het hoofd ziet, zijn er in Schaijk veel bomen te vinden. Zo zijn er kleine bosschages zoals het Moesbos en het Hertenkamp maar langs de paden en wegen van Schaijk staan soms ook lange

bomenlanen. Als je goed naar een boom gaat kijken zul je zien dat de boom een eigen leefgebied vormt.

In de bomen van Schaijk kun je verschillende vogels zien en horen. Je kunt de groene specht horen roffelen om een partner te lokken, je kunt de boomklever langs de boom omhoog zien klimmen en de gaaien kun je met hun blauwe vleugelveren in de kruinen zien rondhupsen. Verder kun je in de bomen ook eekhoorns zien klauteren en leven er kevertjes en andere insecten. Een echte natuurflat dus eigenlijk.

In de schaduw van de bomen groeien daarnaast vaak struiken en kruiden die op hun beurt ook weer verschillende soorten aantrekken. Daarnaast groeien er onder de bomen ook planten die speciaal zijn aangepast zodat ze niet zoveel zon nodig hebben en dus goed kunnen leven in de schaduw van de bomen.

Eén van de planten die je in Schaijk onder de bomen zou kunnen vinden is daslook. Deze prachtige plant heeft mooie witte bloemen met een indringende geur van knoflook. Het is een unieke geur die je alleen kunt ruiken vanaf ongeveer eind april tot begin juni, als de bomen net ontwaakt zijn uit hun winterslaap. Het is de geur van de lente! Daslook is erg vergelijkbaar met een andere plantensoort, namelijk het lelietje-van-dalen. Alleen waar daslook niet giftig is, is het lelietje-van-dalen wel giftig! Laat de planten dus vooral met rust en geniet van de frisse geuren.

WAARGENOMEN SOORTEN

(ZOALS BEKEND IN NATIONALE DATABANK FLORA EN FAUNA)

VOGELS

- Boomklever
- Gaai
- Gierzwaluw
- Groene specht
- Heggenmus
- Koolmees
- Roodborst
- Slechtvalk
- Waterhoen
- Zwartkop

ZOOGDIEREN

- Bruine rat
- Bunzing
- Das
- Eekhoorn
- Egel
- Mol
- Steenmarter

VLEERMUIZEN

- Gewone dwergvleermuis
- Gewone grootoorvleermuis
- Laatvlieger

DAGVLINDERS

- Atalanta
- Bont zandoogje
- Citroenvlinder
- Dagpauwoog
- Distelvlinder
- Gehakkelde aurelia
- Groot koolwitje
- Kleine vuurvlinder
- Koninginnepage
- Oranjetipje

LIBELLEN

- Bruinrode heidelibel
- Houtpantserjuffer
- Smaragdlibel
- Vroege glazenmaker

REPTIELEN, AMFIBIEËN & VISSSEN

- Bruine kikker
- Gewone pad

OVERIGE ONGEWERVELDEN

- Bijenwolf
- Blinde bij
- Gestreepte eikenbladwants
- Grote koekoekshommel
- Honingbij
- Kolibrievlinder
- Rosse metselbij
- Rozemarijngoudhaantje
- Rozenkever

VAATPLANTEN

- Vergeet-mij-nietje
- Dagkoekoeksbloem
- Daslook
- Gele kornoelje
- Grote waterweegbree
- Keizerskaars
- Mosbloempje
- Muurvaren
- Veldereprijs
- Winterpostelein

OVERIGE

- Azaleabladgast
- Gelobde citroenkorst
- Gestippeld schildmos
- Gewoon elfenbankje
- Gewoon muisjesmos
- Grauw rijpmos
- Grove geelkorst
- Kapjesvingermos
- Stoeprandvingermos
- Vliegenschwam

Rosse metselbij
(M. de Haas)

Blinde bij (M. de Haas)

Daslook
(N. Janssen)

BEN JE BENIEUWD WAT ER OP DIT MOMENT AAN SOORTEN WORDT GEZIEN?

Neem eens een kijkje op waarneming.nl. Hier vullen vrijwilligers hun waargenomen soorten in. Steeds meer mensen voeren in wat ze hebben gezien. Op die manier leren we welke soorten voor kunnen komen. Deze kennis vormt een basis voor bescherming van biodiversiteit. Wil je zelf een bijdrage leveren of soorten leren kennen? Dan is er een app voor op je telefoon die aan de hand van foto's kan herkennen welke soort je hebt gezien. Kijk op ObsIdentify.

'AMBASSADEUR' VAN DIT DEELGEBIED IS DE STEENMARTER..

De 'ambassadeur' van het gebied is de steenmarter. Deze soort is gekozen als vertegenwoordiger, omdat in dit deelgebied kansen voor verbetering van het leefgebied zijn. Net als alle andere soorten heeft de steenmarter behoefte aan verbindingen, verblijfplaatsen en voedsel. Als het goed gaat met de ambassadeur kunnen veel andere soorten meeliften op zijn succes.

VOORWAARDE & VERBETERMAATREGEL VOOR DE AMBASSADEUR

Verbinding: Steenmarters hebben groene verbindende elementen nodig die dekking bieden.

Landschapselementen zoals houtwallen en bosschages creëren die met elkaar in verbinding staan. Het is van belang dat deze dekking bieden tijdens het zoeken naar voedsel en het verplaatsen tussen rust en voortplantingslocaties.

Verblijfplaats: Hooizolders, schuurtjes, holle bomen, stenenstapels en takkenhopen.

Het aanbieden van geschikte schuilplaatsen door houtstapels met stro en hooi op een kleine verhoging te zetten of door speciale marterhopen aan te leggen.

Voedsel: Dierlijk en plantaardig voedsel.

Door het aanplanten van planten met vruchten en bessen, zoals vogelkers, appels, kersen en bramen is er plantaardig voedsel aanwezig. Dit plantaardige voedsel trekt vervolgens ook nog eens dierlijk voedsel aan.

VERBETERMAATREGELEN

HUIDIGE SITUATIE	GEWENSTE SITUATIE	HOE GEWENSTE SITUATIE BEREIKEN?	
		GEMEENTE	INWONERS
Een bebouwde omgeving met een combinatie van betegelde en groene voortuinen.	Veel groene tuinen met van nature voorkomende (inheemse) plantensoorten.	Groenstructuren aan elkaar laten aansluiten en bestaande groenstructuren verbreden en/of versterken, zodat bijvoorbeeld steenmarters zich gemakkelijk kunnen verplaatsen.	Rommelhoekjes laten ontstaan waar kleine zoogdieren, amfibieën, insecten en vogels zich kunnen verschuilen.
Tuinen zijn omgrensd met houten schuttingen of hagen.	Meer verschil in structuur, planten- en diersoorten in de bermen.	Plantsoenen omvormen naar natuurlijke vegetatie. Rekening houdend met een jaarrond nectaraanbod.	Aanplanten van fruitbomen als voedselbron voor bijvoorbeeld de steenmarter.
Vaak gemaaide grasvelden met voornamelijk sierbomen.	Groter netwerk aan groene verbindingen door lanen, houtwallen en extensief beheerde bermen en waterpartijen.	Meer waterpartijen aanleggen met natuurlijke oevers, als drinkplassen en jaagterrein voor steenmarters.	Schuttingen vervangen door hagen, zodat dieren zich gemakkelijker kunnen verplaatsen door tuinen.
Vaak gemaaide bermen.		Invoeren van gefaseerd maaibeleid van de bermen en oevers.	Waterpartijen aanleggen met natuurlijke oevers.
Verspreide groene percelen met veel bomen en struiken.			

